

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny do klasy 8

Lektury obowiązkowe:

Dziady cz II Adam Mickiewicz

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
* relacjonuje treść lektury * ustala kolejność pojawiania się duchów * omawia elementy świata przedstawionego * wymienia elementy rzeczywiste, prawdziwe i fantastyczne * wykonuje afisz teatralny do „Dziadów” zawierający symboliczne ilustracje	* charakteryzuje dramat jako rodzaj literacki * omawia zachowanie duchów, ich winę i karę oraz cel pojawienia się na cmentarzu * wskazuje odpowiednie cytaty – przestrogi * inscenizuje fragment dramatu	* interpretuje motto * określa problematykę utworu * wypowiada się na temat roli chóru i guślarza * wyjaśnia symboliczne znaczenie darów, o które proszą duchy * nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst	* wyraża własny sąd o zdarzeniach i ocenia zachowanie bohaterów * w postaci graficznej (mapy mentalnej) przedstawia zgromadzone podczas zajęć informacje na temat dramatu * pisze rozprawkę wykorzystując znajomość treści utworu	* przedstawia w dowolnej formie informacje na temat dziadów – uroczystości poświęconej zmarłym (uwzględniając motywy chrześcijańskie, pogańskie i antyczne), oraz informacje na temat dramatu romantycznego i jego wyznaczników * tworzy lapbook poświęcony utworowi

Aleksander Fredro „Zemsta”

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:

* wypowiada się na temat wydarzeń ukazanych w dramacie * określa elementy świata przedstawionego * wyjaśnia przyczynę sporu sąsiadów * wykonuje afisz teatralny do „Zemsty”, zawierający symboliczne ilustracje	* ustala plan wydarzeń * wyjaśnia znaczenie tytułu * charakteryzuje dramat jako rodzaj literacki * wypowiada się na temat komizmu w utworze * charakteryzuje bohaterów	* wchodzi w rolę świadka i z tej perspektywy przedstawia wydarzenia * omawia budowę akcji i wskazuje jej poszczególne elementy * pisze charakterystykę porównawczą wybranego sąsiada lub Papkina	* wyjaśnia motto utworu * wypowiada się na temat znaczących nazwisk w dramacie * tworzy w formie lapbooka „Galerię Fredrowskich Bohaterów” * wyjaśnia archaizmy poznane podczas czytania utworu * pisze opowiadanie będące współczesną wersją „Zemsty” lub opowiadanie twórcze na inny temat, wykorzystując znajomość lektury	* przygotowuje w ciekawej formie informacje na temat życia i twórczości Aleksandra Fredry; genezy utworu i sporu o mur * pisze karykaturalną autocharakterystykę * wskazuje elementy komizmu języka, postaci oraz sytuacji we wskazanym fragmencie utworu
--	--	--	---	---

Aleksander Kamiński „Kamienie na szaniec”

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
* omawia treść lektury * wymienia elementy świata przedstawionego * wypowiada się na temat tła historycznego (drugiej wojny światowej) * odróżnia fakt od fikcji	* charakteryzuje bohaterów * wyjaśnia pojęcie: literatura faktu * wymienia elementy charakterystyczne dla literatury tego rodzaju	* wypowiada się na temat życia w okupowanej Warszawie w pierwszych dniach wojny * redaguje opis sytuacji dotyczący wybranej akcji	* analizuje w kontekście lektury film pt. „Miasto ruin” * pisze rozprawkę na zaproponowane tematy * ocenia sposób przedstawienia Akcji pod	* w dowolnej formie przedstawia biografię autora i okoliczności powstania utworu * pisze recenzję filmu lub książki * tworzy lapbooka

	(autentyzm topograficzny, występowanie realnych postaci itp.) * wymienia akcje sabotażowe i dywersyjne przygotowane przez Polaków * przedstawia przebieg kampanii wrześniowej	dywersyjnej * analizuje fragment przedstawiający Akcję pod Arsenalem w kontekście zwycięstwa lub porażki	Arsenalem w postaci komiksu (wskazuje podobieństwa i różnice)	dotyczącego lektury
--	---	---	---	---------------------

Charles Dickens „Opowieść wigilijna”

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
* omawia elementy świata przedstawionego * nazywa wrażenia, jakie wzbudza czytany tekst * wyjaśnia znaczenie słowa: retrospekcja * rozpoznaje wydarzenia na przygotowanych ilustracjach * odróżnia elementy fantastyczne od realistycznych * wyszukuje w tekście potrzebne informacje	* podaje cechy gatunkowe powieści; podaje jej rodzaje; określa ten rodzaj utworu (powieść współczesna) * układa plan wydarzeń * poprawnie odmienia nazwiska obcego pochodzenia * wymienia przełomowy moment w życiu bohatera	* opisuje pojawiające się duchy i motywy ich działania * gromadzi słownictwo i charakteryzuje bohatera w konkretnych przedziałach czasowych (dzieciństwo – młodość – starość) * ocenia postępowanie postaci; uzasadnia swoje zdanie * wypowiada się na temat przyczyn przemiany bohatera	* redaguje rozprawkę na temat tego, co ma decydujący wpływ na charakter człowieka * wypowiada się na temat światopoglądu bohatera * wyraża swoje zdanie dotyczące pomocy innym ludziom	* tworzy komiks na podstawie utworu * przedstawia informacje na temat życia i twórczości Ch. Dickensa * wypowiada się na temat ekranizacji utworu * wymyśla możliwą akcję wolontariatu szkolnego inspirowaną lekturą

Stefan Żeromski „Syzyfowe prace” (fragmenty)

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
* omawia treść powieści * wskazuje elementy świata przedstawionego * opisuje bohaterów * dzieli się wrażeniami z przeczytanego tekstu * wie, czym była rusyfikacja * wyjaśnia znaczenie związku frazeologicznego: syzyfowa praca * przygotowuje „lekturę w pudełku”	* tworzy ramowy plan wydarzeń * wymienia przełomowe wydarzenia * wypowiada się na temat zasad panujących w szkole prowadzonej w zaborze rosyjskim * charakteryzuje powieść jako gatunek literacki * redaguje opis przeżyć wewnętrznych wybranego bohatera uczestniczącego w przełomowej lekcji	* charakteryzuje bohaterów * interpretuje głosowo lub opowiada wybrane fragmenty utworów * opisuje szkołę, panujące tam zasady, wymienia przedmioty, opowiada o stosunku nauczycieli do uczniów i porównuje te informacje z wiedzą o szkole współczesnej * ocenia postawę młodzieży wobec rusyfikacji * omawia treść „Reduty Ordon” w kontekście sytuacji opisanej w powieści	* wymienia metody rusyfikacji, opisuje sposób nauczania nauczycieli i wykorzystywane metody * interpretuje tytuł powieści, odwołując się do mitologicznej historii	* omawia i ocenia proces kształtowania się poglądów Marcina, jego patriotyzmu i stosunku do powszechnie uznawanych wartości * przygotowuje informacje na temat życia oraz twórczości pisarza i genezy utworu

Henryk Sienkiewicz „Latarnik”

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
* przedstawia treść wydarzeń * wymienia elementy świata przedstawionego * wypowiada się na temat głównego bohatera i wymienia jego cechy	* charakteryzuje bohatera * redaguje ogłoszenie * wypowiada się na temat roli latarni w życiu Skawińskiego * wymienia cechy gatunkowe noweli; zna wydarzenie stanowiące punkt kulminacyjny	* na podstawie zebranych informacji tworzy CV * z kolegą inscenizuje rozmowę o pracę * interpretuje wybrane fragmenty noweli i opinie na temat Skawińskiego * redaguje artykuł do gazety lub rozprawkę dotyczącą noweli	* redaguje opis przeżyć bohatera w określonej sytuacji * opisuje dalsze losy Skawińskiego * wypowiada się na temat noweli, nazywanej epilogiem „Pana Tadeusza”	* wypowiada się na temat życia i twórczości Henryka Sienkiewicza lub ekranizacji noweli

Adam Mickiewicz „Reduta Ordona”

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
* omawia treść tekstu * opisuje świat przedstawiony	* porządkuje plan zgodnie z kolejnością wydarzeń opisanych w tekście * analizuje budowę wiersza; rozpoznaje środki stylistyczne	* określa kontekst historyczny dzieła * redaguje opis sytuacji * wypowiada się na temat przyczyn umieszczenia wiersza na liście utworów zakazanych	* ocenia czyn bohatera * wypowiada się na temat opisanej sytuacji w kontekście wydarzeń historycznych	* przygotowuje informacje na temat powstania listopadowego i ówczesnej sytuacji w Polsce

Adam Mickiewicz „Świtezianka”

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
* omawia treść ballady * wymienia elementy świata przedstawionego * przedstawia elementy prawdopodobne i fantastyczne	* tworzy plan wydarzeń i na jego podstawie opowiada treść tekstu * rozpoznaje cechy ballady jako gatunku literackiego * tworzy ilustrację do fragmentu utworu	* wypowiada się na temat odpowiedzialności za wypowiedziane słowa przysięgi * omawia rolę przyrody w tekście w kontekście nastroju i decyzji bohaterów * analizuje budowę wiersza	* wykonuje biogram graficzny dotyczący życia i twórczości Adama Mickiewicza * redaguje tekst inspirowany balladą	* wykonuje mapę mentalną zawierającą najważniejsze wydarzenia ukazane w balladzie i inne informacje dotyczące utworu bądź inscenizuje lub nagrywa współczesną wersję ballady

Jan Kochanowski „Treny”

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
* omawia treść Trenu VII i VIII * zna okoliczności powstania utworów * wymienia cechy gatunkowe trenu	* określa sytuację podmiotu lirycznego * omawia obrazy poetyckie * opisuje obraz ze szczególnym uwzględnieniem uczuć ojcowskich	* analizuje i interpretuje utwory * sporządza notatkę * recytuje wybrany tren * wyjaśnia archaizmy	* wskazuje funkcję użycia poszczególnych środków poetyckich (spieszczenie, epitety, metafory, porównania, pytanie retoryczne, apostrofy)	* wskazuje w utworze eufemizm i rozumie jego funkcję * zauważa i wyjaśnia nawiązania do literatury antycznej

			* wykorzystuje w interpretacji trenów konteksty kulturowe, biograficzne, społeczne * rozumie zasadę konstrukcyjną utworów (kontrast)	* w ciekawy sposób prezentuje biografię autora „Trenów”
--	--	--	---	---

Jan Kochanowski „Fraszki”

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
* przedstawia treść przeczytanych fraszek * wskazuje temat utworu * ustala zdania zgodne z treścią * wyjaśnia znaczenie archaizmów	* omawia funkcje elementów konstrukcyjnych, w tym puenty * rozpoznaje cechy gatunkowe fraszki * tworzy post graficzny dla mediów społecznościowych zawierający radę życiową stoików	* na osi czasu przedstawia wydarzenia z życia podmiotu lirycznego, wskazując te, które mają charakter autobiograficzny * z fragmentów układa życiowe rady stoików i epikurejczyków	* przygotowuje ulotkę reklamową promującą miejsce „Pod lipą” * dostrzega związek między fraszkami a omawianymi zagadnieniami filozoficznymi	* pisze fraszkę na dowolny temat * przedstawia informacje na temat innych fraszek Jana Kochanowskiego

Mrozek „Artysta”

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
* omawia treść tekstu	* przedstawia bohaterów	* dostrzega w zachowaniu	* przygotowuje głosową	* przygotowuje pre-

* udziela odpowiedzi na pytania z nim związane * pisze tekst do koguta, że warto być sobą	tekstu, przypisując cechy określające ich postawę * redaguje charakterystykę koguta	jednego z bohaterów ironię * redaguje opowiadanie inspirowane przeczytanym tekstem	interpretację tekstu * wchodzi w rolę wybranego bohatera i wyjaśnia powody swojego zachowania	zentację multimedialną składającą się z plakatów cyrkowych polskiej szkoły plakatu
--	--	---	--	--

Antoine de Saint- Exupéry „Mały Książę”

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
* omawia treść lektury * wskazuje elementy świata przedstawionego * opowiada o spotkaniu bohatera z pilotem (narratorem); ocenia zachowanie dorosłego * przedstawia okoliczności pojawienia się róży na planecie * tworzy rodzinę wyrazu: przyjaźń * rozpoznaje na plakatach elementy związane z utworem i omawia ich rolę	* analizuje treść dedykacji; wskazuje nadawcę, adresata * porównuje świat dorosłych i dzieci; odwołuje się do przykładów z tekstu * omawia zachowanie róży na różnych etapach i przedstawia wnioski * opowiada o spotkaniu lisa z chłopcem i efektach wspólnych rozmów * charakteryzuje bohaterów * bierze udział w przygotowanej grupowej inscenizacji utworu	* przedstawia planety odwiedzone przez Małego Księcia i charakteryzuje spotykanych tam bohaterów * pisze list do siebie jako osoby starszej o dwadzieścia lat i porównuje wartości ważne kiedyś i dzisiaj * określa rolę lisa w rozumieniu uczuć miłości i przyjaźni * pisze reklamę utworu, opowiadanie inspirowane lekturą	* omawia znaczenie sentencji znanych z utworu * wskazuje różnicę między baśnią a powiastką filozoficzną w odniesieniu do przeczytanego utworu, podając argumenty * przedstawia symboliczne znaczenie poszczególnych elementów świata przedstawionego * wypowiada się na temat tego, dla kogo jest przeznaczona ta książka	* przygotowuje prezentację multimedialną na temat życia i twórczości autora lektury i genezy książki * porównuje film z tekstem literackim * przygotowuje lapbook dotyczący lektury * pisze rozprawkę na temat: „Czy jesteś jeszcze dzieckiem, czy bliższy jest Ci świat dorosłych?”

Adam Mickiewicz „Pan Tadeusz” I, II, IV, X, XI, XII

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
--	---	--------------------------	---------------------------------	-----------------------------

Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
* wyraża swoje zdanie na temat książki * wykonuje poster z wyjaśnieniem pojęć z lektury wraz z istotnymi informacjami na temat ich pochodzenia, znaczenia, roli itp. * opowiada treść wybranej książki * wymienia elementy świata przedstawionego * recytuje wybrany fragment utworu * wyjaśnia znaczenie tytułu * omawia treść „Inwokacji” * opisuje dwór w Soplicowie, jego wystrój, otoczenie * wykonuje ilustrację do wybranego fragmentu utworu	* wypowiada się na temat pobytu Mickiewicza na emigracji * uzupełnia oś czasu dotyczącą Mickiewicza * układa chronologiczny plan wydarzeń * opowiada historię Jacka Soplicy * omawia treść sporu * w dowolnym fragmencie wskazuje środki poetyckie i omawia budowę tekstu * redaguje opowiadanie twórcze, którego akcja rozgrywa się w czasach współczesnych bądź opisanych w utworze * opracowuje krzyżówkę sprawdzającą znajomość treści utworu	* wymienia cechy gatunkowe eposu i wyjaśnia termin: epopeja narodowa, odwołując się do konkretnych wydarzeń, cytatów z lektury * wykonuje drzewo genealogiczne rodu Sopliców i Horeszków; omawia stopień pokrewieństwa * układa plan dziejów księdza Robaka * charakteryzuje postać jako bohatera dynamicznego * tworzy galerię pozostałych bohaterów epopei * redaguje dłuższą charakterystykę wybranej postaci * wypowiada się na temat wychowania dzieci i młodzieży, ubioru, sposobu spędzania czasu, zwyczajów, tradycji, potraw, patriotyzmu, zalet i wad Polaków * opisuje wybrane zwyczaje	* analizuje treść „Epilogu” * uzupełnia mapę Soplicowa i okolic * pisze rozprawkę na temat rehabilitacji Jacka Soplicy * wchodzi w rolę wybranej postaci i z tej perspektywy przedstawia innego bohatera * analizuje opis koncertu Jankiela pod kątem nawiązań do wydarzeń historycznych * redaguje opis i interpretuje obraz przedstawiający koncert Jankiela * opisuje sposób bycia, cechy poszczególnych warstw społecznych przedstawionych w utworze	* przygotowuje prezentację multimedialną na temat życia i twórczości Adama Mickiewicza oraz okoliczności powstania „Pana Tadeusza” * wypowiada się na temat filmowej wersji epopei i pisze recenzję * tworzy komiks na podstawie wybranej książki

Henryk Sienkiewicz „Quo vadis”

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
* omawia treść lektury * przedstawia swoje wrażenia * wskazuje elementy świata przedstawionego * wymienia elementy historyczne i fikcyjne * tworzy rodzinę wyrazów: chrześcijaństwo, pogaństwo, miłość * wymienia cechy gatunkowe powieści historycznej * określa rodzaj narracji * zachęca kolegów do zwiedzania Rzymu, używając dwóch argumentów	* omawia dosłowne i przenośne znaczenie tytułu * wskazuje wątek główny i poboczne * dzieli bohaterów na pogan i chrześcijan, postaci historyczne i fikcyjne * przedstawia historię miłości Ligii i Winicjusza * wymienia związki frazeologiczne ze słowem: miłość i układa z nimi zdania, odnosząc się do treści utworu * wyjaśnia związek grafik z powieścią * pisze opowiadanie o pobycie w starożytnym Rzymie	* omawia pochodzenie społeczne, warunki, styl życia, wartości, zasady wyznawane przez ludzi reprezentujących dwa światy * przedstawia wpływ uczucia na obie postaci * ocenia zachowanie Nerona i wypowiada się na temat weny twórczej artysty * omawia symboliczne znaczenie poszczególnych grafik związanych z powieścią * redaguje charakterystykę wybranego bohatera * przygotowuje folder reklamowy poświęcony wycieczce do Rzymu	* tworzy profile internetowe bohaterów powieści * przygotowuje streszczenie legendy o założeniu Rzymu * opisuje wieczne miasto przed pożarem i po nim * omawia strukturę społeczną Rzymu * wyjaśnia zwrot: arbiter elegantiarum i w tym kontekście opisuje Petroniusza * redaguje opowiadanie twórcze przedstawiające dalsze losy Ligii i Winicjusza	* przygotowuje informacje na temat życia i twórczości Henryka Sienkiewicza; źródeł inspiracji, genezy utworu oraz przyznanej mu Nagrody Nobla * przygotowuje prezentację multimedialną składającą się ze zdjęć miejsc akcji przedstawionych w powieści

Juliusz Słowacki „Balladyna”

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
* omawia elementy świata przedstawionego * wskazuje bohaterów realistycznych i prawdopodobnych * rozpoznaje cechy dramatu * gromadzi słownictwo charakteryzujące siostry * wypowiada się na temat okoliczności i motywu zbrodni * rozpoznaje na afiszach teatralnych elementy związane z tekstem i omawia ich rolę w utworze * wypowiada się na temat adaptacji teatralnej utworu	* opisuje Gniezno jako miejsce wydarzeń historycznych i omawia znaczenie miasta w dramacie * określa rolę postaci fantastycznych * układa chronologiczny plan wydarzeń * analizuje fragmenty utworu (wydarzenia), będące spełnieniem przepowiedni Goplany * wyjaśnia związek: piętno kainowe i wskazuje źródło jego pochodzenia * wyjaśnia w kontekście lektury stwierdzenie: „Nie masz zbrodni bez kary”	* mówiąc o budowie dramatu posługuje się słowami: akt, scena, tekst główny, didaskalia, monolog, dialog * wymienia elementy świadczące o niezwykłości opisywanego świata * wypowiada się na temat tragizmu i komizmu w utworze * pisze charakterystykę porównawczą Aliny i Balladyny * przedstawia drogę Balladyny do władzy i zapisuje wnioski * w formie rozprawki pisze, która rola aktorska (Aliny czy Balladyny) byłaby ciekawsza do zagrania * przygotowuje pytania do quizu powtórkowego z lektury	* przedstawia opis postaci w formie mapy mentalnej * wypowiada się na temat stereotypu starszej i młodszej siostry * redaguje opis sytuacji dotyczący wydarzeń, które rozegrały się w lesie lub podczas rażenia Balladyny piorunem; albo opis przeżyć Balladyny * pisze reportaż na jeden z tematów dotyczących lektury	* przygotowuje informacje na temat życia i twórczości Juliusza Słowackiego; źródeł inspiracji, genezy utworu, a także Gniezna i jeziora Gopło * wskazuje analogię z balladą Adama Mickiewicza „Lilije” lub „Świtezianka”

Czytanie i interpretowanie tekstów poetyckich

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
* omawia treść wiersza * wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji * ustala, kim jest podmiot liryczny i w jakiej sytuacji został ukazany * wymienia bohaterów wiersza * opisuje budowę wiersza (wiersz stroficzny/ciągły/regularny/wolny/biały/rymowy), liczy wersy, strofy	* wskazuje nadawcę i adresata wypowiedzi lirycznej * wskazuje, które elementy budowy wiersza tworzą rytm * wskazuje i nazywa rymy * wyszukuje środki poetyckie (epitet, porównanie, przenośnię, uosobienie, ożywienie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, zdrobnienie, zgrubienie, pytanie retoryczne, powtórzenie)	* określa nastrój wiersza i wskazuje, jakie elementy go tworzą * rozpoznaje w tekście literackim: neologizm, inwokację, symbol, alegorię, apostrofę) * wymyśla inny tytuł wiersza * podejmuje dyskusję na temat podejmowany w tekście poetyckim	* wskazuje funkcje użytych w tekście środków poetyckich * zna pojęcie ironii, rozpoznaje ją w tekstach * określa wartości estetyczne poznawanych tekstów * rozwija wybraną myśl w dłuższej wypowiedzi pisemnej lub * tworzy opowiadanie bądź rozprawkę zainspirowaną wierszem	* określa w poznawanych tekstach problematykę egzystencjalną i poddaje ją refleksji * wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, np. biograficzny, historyczny, kulturowy, społeczny

Sprawdziany gramatyczne

Fonetyka

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
* odróżnia głoskę od litery, spółgłoskę od samogłoski * dzieli wyraz na sylaby * ustawia wyrazy w kolejności alfabetycznej * na podstawie schematu wymienia narządy mowy uczestniczące w powstawaniu głosek * wie, na czym polega akcent wyrazowy i zdaniowy	* dostrzega różnicę między wymową a pisownią * zna funkcję litery „i” w sylabie i wskazuje ją w przykładach * wymienia rodzaje głosek i wypowiada się na temat różnic w ich powstawaniu * posługuje się pojęciami związanymi z upodobnieniami fonetycznymi * stosuje reguły akcentowania wyrazów	* sprawnie posługuje się terminami fonetycznymi i samodzielnie wykonuje zadania * analizuje wymowę wyrazów i nazywa zachodzące zjawiska fonetyczne – ubezdźwięcznienie, udźwięcznienie (wsteczne/postępowe, wewnątrzwyrazowe/zewnątrzwyrazowe), utrata dźwięczności w wygłosie * w wyrazach zaznacza sylabę akcentowaną	* wskazuje niepoprawną formę wymawiania wyrazów * bezbłędnie rozpoznaje i nazywa rodzaje upodobnień * samodzielnie podaje przykłady wyrazów, w których zachodzą upodobnienia fonetyczne * bezbłędnie zaznacza sylaby akcentowane w wyrazach, w których występuje odstępstwo od zasady akcentu na przedostatnią sylabę od końca	* wymyśla hasło reklamowe, wykorzystujące zabawę słowną opartą na podobieństwie brzmieniowym głosek * czyta tekst, stosując poznane zasady dotyczące akcentowania wyrazów

Słotwórstwo

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
* tworzy rodzinę wyrazu * zna podstawowe terminy związane ze słowotwórstwem (rodzina wyrazów, wyrazy pokrewne, rdzeń, formant, podstawa słowotwórcza, parafraza słowotwórcza, wyraz złożony, wyraz podstawowy i pochodny)	* od wyrazu podstawowego tworzy wyraz pochodny, będący wybraną częścią mowy * dokonuje analizy słowotwórczej prostych przykładów * zna i stosuje zasadę pisowni przedrostków * zna zasady tworzenia wyrazów złożonych	* tworzy ciągi wyrazów połączone relacjami słowotwórczymi * wskazuje wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo * stosuje poznane rodzaje formantów * zna i stosuje zasadę pisowni dotyczącą wyrazów złożonych * dokonuje analizy słowotwórczej wszystkich wyrazów	* dopasowuje znaczenie do przedrostka * dokonuje analizy słowotwórczej wyrazów złożonych	* nazywa rodzaje formantów w analizowanych wyrazach * kierując się poznanymi zasadami słowotwórstwa polskiego tworzy neologizmy

Części mowy

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
* wymienia odmienne i nieodmienne części mowy * potrafi podać odpowiednie przykłady *wymienia formy osobowe i nieosobowe czasownika *zna nazwy imiesłówów	*identyfikuje podany wyraz jako konkretną część mowy *odmienia przez przypadki rzeczowniki, przymiotniki, liczebniki i zaimki *stopniuje poprawnie przymiotniki i przysłówki * odmienia przez osoby, liczby, rodzaje, czasy czasowniki * dostrzega różnicę między rodzajami imiesłówów	* rozpoznaje aspekt i tryby czasownika * przekształca zdania z czasownikiem w stronie czynnej na konstrukcje ze stroną bierną i na odwrót *poprawnie zapisuje partykułę „nie” z różnymi częściami mowy * bezbłędnie zapisuje cząstkę „by” z osobowymi i nieosobowymi formami czasowników * tworzy imiesłowy od podanego czasownika	* tworzy odpowiednie formy wybranych części mowy *bezbłędnie rozpoznaje przypadek wyrazu w zdaniu *bezbłędnie rozpoznaje formę gramatyczną wyrazów w tekście * tworzy zdanie z określonych części mowy * rozpoznaje rodzaje imiesłówów * przekształca zdanie na wypowiedzenie z imiesłowem przysłówkowym	* bezbłędnie wykonuje zadania dotyczące imiesłówów * poprawia treść zdań z błędnie użytymi imiesłowami *umie odmieniać wyrazy trudne lub wyszukuje informacje o poprawnych formach odmiany

Składnia

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
* dokonuje podziału	* określa rodzaj wypowied-	* przekształca wypowied-	* rysuje wykresy zdań	*wypowiadając się oraz

wypowiedzeń * rozpoznaje zdanie pojedyncze, złożone * wskazuje równoważnik zdania * wymienia rodzaje zdań złożonych (współrzędnych i podrzędnych) * wskazuje części zdania * zna zasady interpunkcyjne	dzeń w tekście * redaguje wypowiedzenia z podanymi wyrazami * rysuje wykresy zdań pojedynczych * odróżnia zdania złożone współrzędnie od podrzędnych	dzenia * udziela odpowiedzi na pytania, używając różnych wypowiedzeń * rozpoznaje rodzaje zdań złożonych (współrzędnych i podrzędnych) * rysuje wykresy zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie * rozpoznaje imiesłowowy równoważnik zdania	wielokrotnie złożonych * tworzy samodzielnie zdania pasujące do narysowanych wykresów * przekształca zdania pojedyncze w podrzędnie złożone * przekształca zdanie z imiesłowowym równoważnikiem zdania w zdanie złożone i odwrotnie	pisząc, posługuje się świadomie zróżnicowaną składnią * układa historyjkę, której mottem będzie jedno z przysłów, a treść będą stanowić zdania złożone podrzędnie, w tym podmiotowe i orzecznikowe * przygotowuje dla rówieśników konkurs pt. „Zgadnij, co to za wypowiedzenie?”
---	---	--	--	--

Słownictwo (kolokwializmy, synonimy, antonimy, homonimy itd.)

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania na ocenę dobrą Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania na ocenę bardzo dobrą Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania na ocenę celującą Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
* omawia znaczenie kolokwializmu; podaje kilka przykładów * wie, czym jest frazeologizm i omawia źródła frazeologizmów * rozumie pojęcia: synonim, antonim, zgrubienie, zdrobnienie, wyraz	* zastępuje kolokwializm odpowiednikiem z języka literackiego * wyjaśnia znaczenie wybranych frazeologizmów * rozumie, na czym polega grzeczność językowa i stosuje ją w wypowiedziach * dostrzega różnicę między	* zmienia treść wypowiedzi w celu usunięcia kolokwializmów * wskazuje w wierszu kolokwializmy; ma świadomość ich roli jako środka stylistycznego * rozpoznaje błędy językowe	* ocenia zjawisko powszechnego używania kolokwializmów w mediach * porządkuje frazeologizmy, stosuje je w wypowiedziach * dopasowuje frazeologizm do aktualnych	* rozpoznaje kolokwializmy w ulubionych programach bądź filmikach * podczas tworzenia dłuższych tekstów pisemnych używa zróżnicowanego bogatego słownictwa

wieloznaczny *wyjaśnia pojęcie archaizm, neologizm	wyrazem neutralnym a nacechowanym ekspresyjnie *podaje synonimy, antonimy do podanych wyrazów *wyjaśnia znaczenie archaizmów omawianych podczas lekcji	*poprawia tekst, w którym występują powtórzenia, używając synonimów *poprawia tekst informacyjny, usuwając wyrazy nacechowane emocjonalnie *wyjaśnia znaczenie neologizmów znając zasady słowotwórcze	wydarzeń *podaje przykłady synonimów i antonimów do trudnych pojęć (np. antagonistą, harmonia, awangarda itp.) *rozumie i wyjaśnia żart językowy (opierający się np. na wykorzystaniu wyrazów wieloznacznych) *wyjaśnia znaczenie neologizmów artystycznych	* w dostępnych źródłach szuka informacji o pochodzeniu frazeologizmów *interpretując tekst literacki wykorzystuje znajomość wiedzy językowej
---	--	---	--	---